

Warszawa, dnia 27 listopada 2023 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOS-I.4221.250.2023.IP.2

**Wójt Gminy Zawidz
ul. Mazowiecka 24
09-226 Zawidz Kościelny**

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 1, ust. 3 i 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094, ze zm., zwanej dalej „ustawą oos”) oraz art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775, ze zm., zwanej dalej „k.p.a.”), w związku z postępowaniem w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzonym dla przedsięwzięcia pn.: „*Budowa instalacji fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 2 MW na działce nr 95/3 obr. Osiek Włostybory w gminie Zawidz, powiat sierpecki, województwo mazowieckie*”,

uzgadniam realizację przedsięwzięcia i określám następujące warunki:

I. Na etapie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia należy podjąć następujące działania:

1. Teren przedsięwzięcia należy ogrodzić za pomocą słupów stalowych (wbijanych w grunt) i siatki stalowej, umocowanej do tych słupów; do budowy ogrodzenia należy użyć siatki o wysokości do 2,0 m pozostawiając wolną przestrzeń pomiędzy siatką a ziemią wynoszącą co najmniej 15 cm dla zapewnienia swobodnej migracji drobnych ssaków, płazów i gadów.
2. Wszelkie otwory w drzwiach i ścianach pomieszczeń obiektów budowlanych, w tym przede wszystkim otwory wentylacyjne, należy zasłonić siatką o oczkach maks. 1 cm średnicy.
3. Panele fotowoltaiczne należy wyposażyć w powłokę antyrefleksyjną, która przyczyni się do zmniejszenia wrażenia „tafli wodnej” i ryzyko lądowania ptaków na panelach.
4. Bezpośrednio przed podjęciem prac związanych z realizacją inwestycji należy dokonać kontroli terenu pod kątem występowania gatunków objętych ochroną i ich siedlisk oraz analizy przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. Analiza winna być prowadzona również w kontekście możliwości uzyskania decyzji zezwalającej na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do ww. formy ochrony przyrody.
5. Prace budowlane należy rozpocząć poza okresem lęgowym ptaków (tj. z wyłączeniem okresu od 1 marca do 15 września) lub w tym okresie pod nadzorem ornitologicznym, po wcześniejszej opinii ornitologicznej o braku lęgów.
6. Podczas prowadzenia prac należy zabezpieczyć wykopy w sposób uniemożliwiający wpadanie do nich zwierząt (wygrodzenia, przykrycia).
7. Przed podjęciem prac związanych z realizacją inwestycji oraz w trakcie wykonywania prac ziemnych (wykopy) teren przedsięwzięcia należy kontrolować przy udziale nadzoru przyrodniczego pod kątem obecności zwierząt (małe ssaki, płazy itp.) i w razie ich stwierdzenia umożliwić im wydostanie się poza granice terenu objętego pracami lub dokonać ich przeniesienia. W przypadku konieczności przeniesienia gatunków zwierząt podlegających ochronie, działania należy wykonywać z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

8. Wierzchnią warstwę gleby zdejmować jednokierunkowo, nadmiar zdeponować do późniejszego wykorzystania.
9. Na etapie eksploatacji, w miejscu farmy fotowoltaicznej należy dokonać siewu gatunków roślin łąkowych, a następnie przeciwdziałać zarastaniu łąk poprzez koszenie i/lub wypas; do obsiania wykorzystać rodzime gatunki roślin dostosowanych do lokalnych warunków, kwitnące w różnych etapach sezonu wegetacyjnego; teren inwestycji wykaszać od 1 sierpnia do końca lutego, po uprzedniej lustracji na obecność zwierząt (kierunek koszenia odbywać się będzie od centrum działki w kierunku jej brzegów).
10. Kolorystykę budynków i elementów konstrukcyjnych farmy należy ograniczyć do wybranego jednego koloru: jasny odcień szarego, beżu lub zieleni, z wykluczeniem wszelkich barw jaskrawych lub o dużej intensywności koloru; zastosowany kolor winien być matowy, z wykluczeniem powłok z połyskiem, tak aby zmniejszyć widoczność instalacji w krajobrazie.
11. Na etapie realizacji prace budowlane oraz transport materiałów budowlanych prowadzić w godzinach od 6.00 do 22.00.
12. Na etapie realizacji inwestycji korzystać z terenu w sposób oszczędny i zapewniający ochronę środowiska gruntowo-wodnego.
13. Prace realizacyjne wykonywać przy użyciu sprzętu sprawnego technicznie, eksploatowanego i konserwowanego w sposób prawidłowy, który zapewni zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego przed wyciekami płynów technicznych i paliw.
14. Na etapie realizacji i eksploatacji teren przedmiotowego przedsięwzięcia wyposażać w środki (sorbenty) do neutralizacji rozlanych substancji ropopochodnych; w przypadku ich awaryjnego wycieku zanieczyszczenie niezwłocznie usunąć, a zużyte środki do neutralizacji substancji ropopochodnych przekazać uprawnionym odbiorcom.
15. Wszelkie prace związane m.in. z wymianą olejów w użytkowanym sprzęcie budowlanym oraz tankowaniem pojazdów prowadzić na terenie utwardzonym i zabezpieczonym przed potencjalnym zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego substancjami ropopochodnymi.
16. Prace ziemne związane z montażem paneli fotowoltaicznych (wbijaniem profili w grunt) prowadzić bez konieczności odwadniania wykopów.
17. Zaplecze budowy wyposażać w szczelne, bezodpływowe zbiorniki przewoźnych toalet; Ww. zbiorniki systematycznie opróżniać (nie można dopuścić do ich przepełnienia), a zgromadzone w ich obrębie ścieki wywozić do oczyszczalni ścieków.
18. Powstające na etapie realizacji przedsięwzięcia odpady inne niż niebezpieczne magazynować selektywnie w wyznaczonym miejscu, w sposób uwzględniający właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia, zabezpieczający przed pyleniem, rozwiewaniem odpadów oraz zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego; ww. odpady przekazywać uprawnionym odbiorcom do przetwarzania.
19. Prowadzić okresową kontrolę stanu technicznego urządzeń.

II. W dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o oś (w projekcie budowlanym) należy uwzględnić następujące wymagania dotyczące ochrony środowiska:

1. Transformator zlokalizować w obrębie kontenerowej stacji transformatorowej. W przypadku zastosowania transformatora olejowego, wyposażać go w szczelną misę olejową.

III. Przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o oś.

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Zawidz pismem z dnia 3 października 2023 r. znak: OŚ.6220.5.19.2023, wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (zwanego dalej „Regionalnym Dyrektorem”) o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia pn.: „Budowa instalacji

fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 2 MW na działce nr 95/3 obr. Osiek Włostybory w gminie Zawidz, powiat sierpecki, województwo mazowieckie

Do ww. pisma dołączono m.in. raport o oddziaływaniu na środowisko (zwany „raportem ooś”). Jednocześnie ww. piśmie Wójt Gminy Zawidz zwrócił się z prośbą o wykorzystanie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowanych oraz informacji o braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu inwestycji, przesłanych do postępowania prowadzonego pod znakiem: WOOŚ-I.4220.507.2023.KT.2. Dodatkowo przedmiotowa dokumentacja została uzupełniona w dniu 24 października 2023 r.

Przedmiotowa inwestycja należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś oraz w § 3 ust. 1 pkt 54 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, ze zm.).

Treść niniejszego postanowienia przygotowana została w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy w sprawie oraz wiedzę własną organu.

Planowane przedsięwzięcie polegać będzie na budowie instalacji fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 2 MW na działce o nr ew. 95/3 obręb Osiek Włostybory, gmina Zawidz. Z raport ooś wynika, że powierzchnia ww. działki wynosi około 3,85 ha, a powierzchnia terenu zajęta przez obiekty budowlane oraz pozostała powierzchnia przeznaczoną do przekształcenia, także tymczasowego, w celu realizacji przedsięwzięcia wynosić będzie do 2,7 ha.

W skład projektowanej instalacji wchodzić będą następujące główne elementy:

- moduły fotowoltaiczne, każdy umieszczony na konstrukcji wsporczej;
- inwertery;
- stacje transformatorowe kontenerowe;
- linie elektroenergetyczne;
- ewentualne systemy nadążne (tzw. trackery);
- przyłącze elektroenergetyczne;
- instalacja monitorująca - zabezpieczająca system;
- ewentualne magazyny energii;
- ogrodzenie inwestycji.

Z raportu ooś wynika, że najbliższa zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest w odległości około 200 m od terenu inwestycji.

Teren inwestycji zlokalizowany jest na gruntach rolnych (RIVa i PsIV). Część terenu zlokalizowana na gruntach klasy PsIV zajmuje powierzchnię około 0,19 ha, a pozostały obszar inwestycji wynoszący około 2,51 ha stanowią grunty oznaczonej jako RIVa. Należy również wskazać, iż klasoużytek PsIV planowany pod zainwestowanie stanowi teren będący w użytkowaniu rolniczym, poddawany cyklicznym zabiegom agrotechnicznym, związanym z produkcją rolną.

Przedsięwzięcie znajduje się w Obszarze Chronionego Krajobrazu Równina Raciążska, dla którego obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 16 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Równina Raciążska (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2006 r. Nr 157, poz. 6153, ze zm.).

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, w obszarze zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednak zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, ze zm.) zakaz nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Najbliższym obszarem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Raciąż PLH140059, oddalony od planowanej inwestycji o około 8,6 km.

Z uwagi na fakt, iż inwestycja dotyczy gruntów użytkowanych rolniczo, nie nastąpi ograniczenie rozprzestrzeniania się i migracji zwierząt oraz nie dojdzie do zachwiania różnorodności biologicznej

terenu. Obszar przeznaczony pod inwestycję znajduje się poza granicami korytarzy ekologicznych i lasów łęgowych.

Planowana inwestycja położona jest na terenach rolniczych, na których roślinność zdominowana jest przez uprawy rolne. Na omawianym obszarze pola uprawne powstały w sposób sztuczny, który ukierunkowany był na produkcję. Obszar działki i inwestycji jest terenem charakteryzującym się istotnym przekształceniem w wyniku działalności człowieka. Intensywna działalność człowieka przyczyniła się do utraty naturalnego charakteru środowiska przyrodniczego, wyrażając się poprzez zanik pierwotnej szaty roślinnej i zbiorowisk oraz zubożenie różnorodności biologicznej, co ma istotny wpływ na występującą tutaj faunę i florę, jak również jej zróżnicowanie.

W celu rozpoznania elementów środowiska przyrodniczego, w tym obecności siedlisk i korytarzy migracji gatunków w rejonie inwestycji przeprowadzono badania terenowe obejmujące obszar planowanej inwestycji oraz jej bezpośrednie sąsiedztwo (bufor 100 m). Rozwiązanie to pozwala również na skuteczną i prawidłową ocenę możliwego oddziaływania skumulowanego.

W celu rozpoznania przyrodniczego terenu planowanej inwestycji wykonano łącznie 7 kontroli w okresie między kwietniem a sierpniem 2023 r. Prowadzono obserwacje w różnym zakresie i charakterze, w tym kontrole nocne. Badano grunty w odmiennych okresach fenologicznej aktywności poszczególnych grup zwierząt i okresach wzrostu roślinności. Obserwacjami objęto migracje wiosenną, kluczowy okres rozrodu, łągów i wegetacji, dyspersję połęgową. Pozwoliło to w pełni zbadać zmiany aktywności poszczególnych grup na tle sezonu oraz objąć analizą poszczególne grupy i gatunki przy zróżnicowanej aktywności rocznej.

Identyfikację zbiorowisk roślinnych oparto o metodę fitosocjologiczną (Dzwonko 2007), ze szczególnym uwzględnieniem gatunków charakterystycznych i wyróżniających (Matuszkiewicz W. 2001, Matuszkiewicz J. M. 2007).

W zależności od gatunku obserwacje terenowe fauny dotyczyły różnych stadiów życiowych, tropów oraz śladów ich obecności.

Prace inwentaryzacyjne ssaków przeprowadzono z zastosowaniem następujących metod: śladów bytowania – metoda ta polega na odnajdywaniu nor, gniazd, odchodów, znakowanie terenu, miejsc żerowania i noclegowisk. Na podstawie znalezionych śladów określano gatunek zwierzęcia; tropienia – metoda oparta na odnajdywaniu tropów zwierząt pozostawionych na ziemi; odszukiwania szczątek zwierząt; obserwacji bezpośrednich, w szczególności o świcie oraz w porze wieczorno-nocnej ze względu na wzmożoną wówczas aktywność zwierząt – metoda polega na rejestracji zaobserwowanych osobników.

W celu charakterystyki awifauny, prowadzono bezpośrednie obserwacje z użyciem lornetek (10x42, 10x50) i lunety (25-50x, 80HD) penetrując obszar inwestycyjny oraz grunty przyległe w strefie oddziaływania. Na podstawie obserwacji osobników oraz rejestracji śpiewu określono listę gatunków gniazdujących oraz zalatujących (tj. pojawiających się nieregularnie nad/nad badanym terenem w celu żerowania lub przy lokalnych przemieszczeniach). Podczas kontroli w okresie łągowym liczenia polegały przede wszystkim na cenzusie i analizie gniazdowania gatunków „kluczowych” (tj. Załącznik I Dyrektywy Ptasiej, rzadkie, nieliczne, wybrane średnioliczne, wodno-błotne, szponiaste i sokołowe). W okresie pozależowym skupiono się również na analizie wykorzystania przestrzeni powietrznej oraz lokalizacji ewentualnych miejsc koncentracji ptaków (żerowiska, noclegowiska, miejsca odpoczynku). Do analizy występowania chronionych gatunków nietoperzy przeprowadzono nasłuchy z użyciem detektora rejestrującego aktywność AnaBat SD2 CF Bat Detector (Titley Electronics, Australia), za pomocą którego można było ustalić intensywność przelotów i skład gatunkowy lub rodzajowy nietoperzy.

W celu identyfikacji płazów i gadów, w trakcie prac terenowych zastosowano następujące metody, tj.: obserwacja dorosłych i młodocianych osobników, obserwację zbiorników wodnych w nocy w świetle lampy ledowej, emisję głosów godowych, poszukiwania jaj i larw, nasłuchiwanie głosów godowych.

Na terenie inwestycji znajdują się sztuczne zbiorniki wodne powstałe do hodowli ryb w celach rekreacyjnych, które zostały celowo zarybione. Zrezygnowano z prowadzenia badań ichtiofauny opierając się na wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym w celu otrzymania informacji jakie gatunki zostały wprowadzane w celach hodowlanych.

Przed przystąpieniem do badań terenowych bezkręgowców ze względu na wiele grup systematycznych zwierząt oraz dużą liczbę gatunków założono inwentaryzację jedynie chronionych

gatunków: motyli dziennych, trzmieli, chrząszczy oraz ślimaków. W celu identyfikacji poszczególnych gatunków założono posłużenie się metodami przeżyciowymi. Gatunki charakterystyczne, łatwiejsze do identyfikacji (np. większość motyli), oznaczano w locie lub spoczywające na roślinach, kwiatach. Obserwacje prowadzono z bliskich odległości, wykorzystaniem aparatu fotograficznego (funkcja makro lub zoom) a także z wykorzystaniem lornetki. Gatunki trudniejsze w oznaczaniu chwytało siatką entomologiczną i oznaczano przyżyciowo, a następnie wypuszczano w miejscu schwywania, nie odławiano gatunków chronionych.

Na terenie inwestycji dominują grunty orne, którym towarzyszą synantropijne zbiorowiska chwastów polnych: powoju polnego *Convolvulo arvensis-Agropyretum*, maku piaskowego *Papaveretum argemones*, wyki czteronasiennej *Vicietum tetraspermae*, żótlicy drobnokwiatowej i włośnicy zielonej *Galinsogo-Setarietum*, jasnoty i przetacznika lśniącego *Lamio-Veronicetum politae*, który budują m.in.: przetaczniki – perski *Veronica persica* i polny *Veronica agrestis*, mleczy *Sonchus sp.*, chwastnica jednostronna *Echinochloa crus-galli*, tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris*, jasnota purpurowa *Lamium purpureum*, gwiazdnica pospolita *Stellaria media* oraz rdest szczawiolistny gruczołowy *Polygonum lapathifolium L. subsp. pallidum*. Ze względu na stosowanie środków chemicznych ochrony najlepiej wykształcone fitocenozy znajdują się na skraju upraw, przy drogach gruntowych i miedzach.

W południowej części znajdują się dwa sztuczne zbiorniki wodne pozbawione roślinności szuwarowej. Pojedynczo w strefie brzegowej występuje pałka szerokolistna *Typha latifolia*. W obu stawach stwierdzono jedynie dwa, ubogie gatunkowo zbiorowiska roślinności wodnej: rogatka sztywnego *Ceratophylletum demersi* i rdestnicy grzebieniastej *Potametum pectinati*. Wokół zbiorników znajduje się regularnie koszony trawnik. Oprócz traw: tomki wonnej *Anthoxanthum odoratum*, wiechlin – łąkowej *Poa pratensis* i zwyczajnej *Poa trivialis*, kostrzewy łąkowej *Festuca pratensis* największy udział mają: mniszek *Taraxacum sp.*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium* i koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*. Całość szaty roślinnej terenu inwestycji uzupełniają zasadzone na obrzeżach stawów tuje *Thuja sp.* i wierzba krucha *Salix fragilis*, rosnąca przy altanie.

W strefie buforowej 100 m również dominują grunty orne, którym towarzyszą zbiorowiska chwastów polnych. W południowej części terenu występuje intensywnie użytkowana, bliżej nieokreślona fitosocjologicznie łąka. Oprócz traw duży udział w budowie runi ma mniszek *Taraxacum sp.* W niektórych miejscach jego udział jest masowy. miejsca wyjeżdżone przez sprzęt rolniczy oraz drogi gruntowe na wspomnianej łące porasta ubogie zbiorowisko dywanowe *Lolio-Polygonetum arenastri*. We wschodniej części bufora przy granicy z terenem inwestycji znajduje się trzeci, ulegający sukcesji sztuczny zbiornik wodny o charakterze małego stawu. Mozaikę roślinności tworzą tu szuwały – mozgi trzcinowatej *Phalaridetum arundinaceae*, jeżogłówki gałęzistej *Sparganietum erecti* i turzycy brzegowej *Caricetum ripariae* oraz zbiorowiska roślinności wodnej – rdestnicy grzebieniastej *Potametum pectinati*, rogatka sztywnego *Ceratophylletum demersi* i włosienicznika krążkolistnego *Ranunculetum circinatis*. W strefie brzegowej niewielkie płyty tworzy ziołorośle krwawnicy pospolitej *Lythro-Filipenduletum ulmariae*.

W czasie prowadzonych prac terenowych stwierdzono 3 chronione częściowo gatunki trzmieli: kamiennika *Bombus lapidarius*, ogrodowego *Bombus hortorum* i ziemnego *Bombus terrestris*. Na badanym terenie nie stwierdzono gatunków mięczaków, ważek, chrząszczy i motyli objętych ochroną wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz figurujących na czerwonych listach.

W zbiornikach wodnych występuje pięć gatunków ryb. Są to: amur biały *Ctenopharyngodon idella*, karp *Cyprinus carpio*, karaś srebrzysty *Carassius auratus gibelio*, lin *Tinca tinca* i szczupak *Esox lucius*. Brak gatunków chronionych, zagrożonych, rzadkich.

Na podstawie badań terenowych stwierdzono występowanie 3 gatunków pазów. Są to: ropucha szara *Bufo bufo*, żaby – trawna *Rana temporaria* i wodna *Pelophylax kl. esculentus*. Wszystkie należą do pospolitych i rozpowszechnionych na terenie kraju. Brak stałej obsady pазów w dwóch sztucznych zbiornikach wynika z braku większych powierzchni roślinności szuwarowej dającej schronienie, dużej głębokości w strefie brzegowej uniemożliwiającej rozwój skrzeku i kijanek oraz sonej presji drapieżniczej spowodowanej obecnością i dużym zagęszczeniem hodowanych ryb.

W obszarze badań nie stwierdzono przedstawicieli gadów.

Na badanym terenie stwierdzono łącznie 29 gatunków ptaków: błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bogatka *Parus major*, czajka *Vanellus vanellus*, dymówka *Hirundo rustica*, dzwonec *Chloris chloris*, grzywacz *Columba palumbus*, jerzyk *Apus apus*, kos *Turdus merula*, kruk *Corvus corax*, kuropatwa *Pedrix pedrix*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, łożówka *Acrocephalus palustris*, mazurek *Passer montanus*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, myszołów *Buteo buteo*, piegża *Curruca curruca*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, potrzęsacz *Emberiza calandra*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, skowronek *Alauda arvensis*, sroka *Pica pica*, szczygieł *Carduelis carduelis*, szpak *Sturnus vulgaris*, trznadel *Emberiza citrinella*, wróbel *Passer domesticus*, żuraw *Grus grus*, w tym 15 lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, z czego 2 gatunki na terenie inwestycji oraz 14 gatunków zaliczonych do grupy zalatujących, pojawiających się: w poszukiwaniu pokarmu, podczas przemieszczania się między biotopami lub migracji

W obszarze inwentaryzacji odnotowano 12 gatunków ssaków, w tym 5 objętych ochroną oraz 5 gatunki łowne. Prawdopodobne jest występowanie gatunków, np. łosia *Alces alces* (osobniki migrujące), borsuka *Meles meles* i szczura wędrownego *Rattus norvegicus*. Na terenie inwestycji obejmującego pola orne jak również w buforze 100 m brak jest dziuplastych drzew, odpowiednich budynków i innych obiektów (piwnice, kominy ceglane ze szczelinami, studnie, itp.) mogących stanowić letnie lub zimowe kryjówki. Ponadto charakter inwestycji nie ma znacząco negatywnego wpływu na tę grupę ssaków. W jej wyniku nie powstaną sztuczne bariery uniemożliwiające przemieszczanie się nietoperzy, nie nastąpią zaburzenia w echolokacji u tych ssaków prowadzące do kolizji tych zwierząt z infrastrukturą inwestycji, nie dojdzie do bezpośredniego lub pośredniego niszczenia ich schronień oraz kryjówek, nie nastąpi również zmniejszenie się zasobności pokarmowej łowisk. Obszar nie obejmuje cennych, intensywnie użytkowanych żerowisk ssaków, zlokalizowany jest poza szlakami migracji.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że realizacja inwestycji przy uwzględnieniu założeń raportu o oś oraz wskazanych w niniejszym uzgodnieniu warunków nie spowoduje naruszenia zakazów obowiązujących w ww. formie ochrony przyrody, tj. nie spowoduje naruszenia zakazu:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką – realizacja inwestycji nie będzie związana z w/w katalogiem czynności. W związku z realizacją inwestycji wyklucza się zatem możliwość naruszenia powyższego zakazu;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy o oś - nie dotyczy przedsięwzięć dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, w myśl art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy o oś, wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych – w związku z realizacją inwestycji nie przewiduje się wycinki drzew a tym samym także możliwość naruszenia powyższego zakazu;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu – realizacja inwestycji nie będzie związana z ww. katalogiem czynności. W związku z realizacją inwestycji wyklucza się zatem możliwość naruszenia powyższego zakazu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych – realizacja inwestycji nie będzie związana z wykonywaniem prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu. W związku z realizacją inwestycji wyklucza się zatem możliwość naruszenia powyższego zakazu.
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka – realizacja inwestycji nie będzie związana ze zmianą stosunków wodnych. W związku z realizacją inwestycji wyklucza się zatem możliwość naruszenia powyższego zakazu;

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych – zgodnie z załączoną inwentaryzacją terenie planowanej inwestycji nie występują naturalne zbiorniki wodne, starorzecza i obszary wodno-błotne. W związku z realizacją inwestycji wyklucza się zatem możliwość naruszenia powyższego zakazu;

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej - jak wskazano na rysunku nr 3 niniejszego opracowania, ukazującym plan zagospodarowania terenu na podstawie mapy ewidencyjnej na terenie planowanej inwestycji brak jest jakichkolwiek cieków oraz zbiorników wodnych. W związku z realizacją inwestycji wyklucza się zatem możliwość naruszenia powyższego zakazu.

Przedsięwzięcie nie ingeruje w siedliska naturalne i półnaturalne mogące stanowić chronione siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków objętych dyrektywami – ptasią i siedliskową. Biorąc zatem pod uwagę charakterystykę przedsięwzięcia, w opinii tut. organu, realizacja i funkcjonowanie planowanego zamierzenia nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony oraz integralność ww. obszaru Natura 2000, a tym samym na spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Inwestycja nie będzie naruszać zakazów obowiązujących w Obszarze Chronionego Krajobrazu Równina Raciążska i nie wpłynie również negatywnie na przyrodę Obszaru Chronionego Krajobrazu i na siedliska łąkowe (nie znajdują się na terenie inwestycji) oraz nie przyczyni się do zmniejszenia różnorodności biologicznej terenu.

W sentencji niniejszego postanowienia określono warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich.

Warunek I.1 dotyczący ogrodzenia terenu inwestycji uniemożliwi ewentualne przemieszczanie się średnich lub większych zwierząt z lub na tereny farmy, a jednocześnie zapewni możliwość ewentualnego przemieszczania się innych małych zwierząt.

Zabezpieczenie otworów w drzwiach i ścianach obiektów budowlanych, w tym w szczególności wszelkich otworów wentylacyjnych uniemożliwi zajmowanie obiektu przez chiropterofaunę.

Wyposażenie paneli fotowoltaicznych w powłokę antyrefleksyjną zapobiegnie efektowi odbłasku i oślepnienia, a w tym wyeliminuje ryzyko pomylenia przez ptaki obszaru instalacji fotowoltaicznej z taflą wody. W związku z powyższym panele fotowoltaiczne nie będą oślepiać ptaków, mogących przelatywać nad instalacją.

Aby wyeliminować możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze określono warunki realizacji przedsięwzięcia. Wykonanie prac optymalnie poza sezonem łąkowym ptaków zminimalizuje straty wśród ptaków łąkowych, do jakich mogłoby dojść na skutek płoszenia lub bezpośredniego zniszczenia łąkowisk lub żerowisk. Zapewnienie nadzoru podczas wykonywania prac budowlanych zagwarantuje prawidłowy przebieg działań ochronnych w stosunku do fauny, jak również pozwoli reagować „na miejscu” na sytuacje nieprzewidziane.

W przypadku, gdy dojdzie do sytuacji, że realizacja inwestycji, może przyczynić się do zniszczenia stanowisk roślin chronionych, płoszenia lub pogorszenia warunków gatunków objętych ochroną, należy, przed przystąpieniem do prac złożyć do tut. Urzędu wnioski o wydanie zezwolenia na odstąpienie od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących roślin lub zwierząt objętych ochroną w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Wykopy i wszelkie prace ziemne mogą stanowić pułapki dla gryzoni, gadów, płazów, występujące na terenie objętym inwestycją oraz w jej okolicy. W przypadku przedostania się do nich zwierząt należy systematycznie wybierać i wypuszczać uwięzione zwierzęta „na wolność”. Wykopy należy kontrolować codziennie, aż do dnia zakończenia prac związanych z posadzeniem wszystkich elementów farmy.

Tutejszy organ uzgadniający uznał potrzebę wprowadzenia warunków realizacji inwestycji, uwzględniających wymogi ochrony gatunkowej. Wprowadzono warunek mający na celu zwiększoną ochronę ptaków zasiedlających tereny rolnicze. Teren inwestycji stanowi agrocenozę o zróżnicowaniu biologicznym, która siedliskowo odpowiada tylko, niektórym gatunkom związanym z krajobrazem rolniczym. Budowa farmy fotowoltaicznej na gruntach porolnych może zawłaszczyć siedlisko

gatunków objętych ochroną. Dlatego, aby zapobiec ewentualnym szkodom nałożono warunek prowadzenia prac przygotowawczych poza sezonem lęgowym.

W celu umożliwienia dostępu światła do ogniw fotowoltaicznych w czasie eksploatacji farmy konieczne jest okresowe usuwanie roślinności z powierzchni znajdującej się pod panelami oraz w ich sąsiedztwie. Usuwanie roślinności może odbywać się przez okresowe (przynajmniej raz w roku) wypasanie przez zwierzęta lub przez wykaszanie.

W ten sposób budowa elektrowni fotowoltaicznej może przyczynić się do zwiększenia różnorodności gatunkowej lokalnej flory. Wypas stwarza dobre warunki żerowiskowe dla gatunków lęgowych i niełgowych dzięki powstawaniu miejsc z wyższą roślinnością, terenów otwartych i pojawianiu się chwastów, co prowadzi do korzystnego dla wielu gatunków skupiskowego układu bezkręgowców. Wypas służy również aktywnej ochronie ekosystemów otwartych na terenach zagrożonych wtórną sukcesją oraz utrzymaniu różnorodności flory i fauny, a zwłaszcza ornitofauny. Odpowiednio prowadzony wypas stwarza dogodne warunki dla ptaków łąkowo-pastwiskowych oraz zwiększa bioróżnorodność ich siedlisk.

W celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia dla zwierząt, w przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego, wskazano na konieczność koszenia od środka koszonej powierzchni na zewnątrz.

Warunek I.10 ma na celu poprawę walorów krajobrazowych, tj. wartości przyrodniczych, kulturowych oraz estetyczno-widokowych tego terenu, a także zminimalizowanie dla obszarów sąsiednich, uciążliwości powstających w wyniku eksploatacji inwestycji.

Na etapie realizacji planowanego przedsięwzięcia wystąpi emisja hałasu i substancji do powietrza spowodowana eksploatacją sprzętu budowlanego i środków transportu. Ze względu na krótki okres inwestycyjny emisja hałasu w czasie realizacji przedsięwzięcia nie wpłynie na znaczące zwiększenie poziomu hałasu poza terenem, na którym realizowana będzie inwestycja. Ze względu na krótki okres realizacji przedsięwzięcia i zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń nie wpłynie ona na znaczące zwiększenie poziomu zanieczyszczeń powietrza poza bezpośrednim rejonem prowadzonych prac.

Etap realizacji przedsięwzięcia związany będzie z prowadzeniem prac ziemnych w celu przygotowania konstrukcji pod panele fotowoltaiczne oraz tras kablowych. Prace prowadzone będą z użyciem sprzętu sprawnego technicznie, którego stan będzie na bieżąco kontrolowany, zaś zaplecze budowy wyposażone będzie w środki do neutralizacji ewentualnych wycieków.

W sentencji niniejszego postanowienia wskazano sposób postępowania z odpadami powstającymi na etapie realizacji planowanej inwestycji, mający na celu zabezpieczenie środowiska przed oddziaływaniem związanym z magazynowaniem odpadów.

Z raportu oś wynika, że na etapie eksploatacji nie przewiduje się gromadzenia odpadów na terenie planowanej inwestycji, a wszystkie rodzaje odpadów powstających na etapie użytkowania przedsięwzięcia zostaną przekazywane bezpośrednio uprawnionym podmiotom prowadzącym działalność w zakresie gospodarowania odpadami.

Na etapie realizacji przedsięwzięcia gospodarka wodno-ściekowa prowadzona będzie zgodnie z przepisami prawa, w sposób ograniczający i zabezpieczający środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniami.

Na etapie eksploatacji planowana inwestycja nie będzie źródłem zorganizowanej emisji substancji do powietrza, natomiast źródłami emisji niezorganizowanej będą pojazdy poruszające się po terenie przedmiotowego przedsięwzięcia. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że funkcjonowanie ww. przedsięwzięcia nie wpłynie znacząco na stan jakości powietrza w regionie, a dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu będą dotrzymane.

Ze względu na skalę i charakter planowanej inwestycji nie przewiduje się jej istotnego wpływu na klimat.

W czasie eksploatacji przedmiotowego przedsięwzięcia głównym źródłem hałasu na terenie inwestycji będzie stacja transformatorowa i falowniki. Przeprowadzona w raporcie oś analiza oddziaływania

w zakresie emisji hałasu wykazała, że eksploatacja planowanego przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że na terenie planowanego przedsięwzięcia i w jego otoczeniu nie występują zabytki chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ze względu na charakter planowanego przedsięwzięcia, a także jego lokalizację nie stwierdzono możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania.

Regionalny Dyrektor prowadząc postępowanie nie stwierdził konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy ooś, biorąc pod uwagę w szczególności następujące okoliczności:

- 1) posiadane na etapie wydawania postanowienia dane na temat planowanego przedsięwzięcia i elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko pozwalają wystarczająco ocenić jego oddziaływanie na środowisko i ustalić warunki jego realizacji;
- 2) ze względu na rodzaj i charakterystykę planowanego przedsięwzięcia oraz powiązania z innymi przedsięwzięciami nie stwierdzono obecnie możliwości ponadnormatywnego kumulowania się oddziaływań tego przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami zlokalizowanymi poza terenem należącym do Inwestora;
- 3) nie stwierdzono możliwości negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk, lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że planowane przedsięwzięcie nie będzie w sposób znaczący negatywnie oddziaływać na środowisko.

Wobec powyższego postanowiono jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie ma charakter uzgodnienia i nie zwalnia Inwestora/Wnioskodawcy od uzyskania wymaganych odrębnymi przepisami decyzji, uzgodnień lub zezwoleń.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie. Postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć w ramach decyzji następczej zgodnie z art. 142 k.p.a.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Warszawie**

Arkadiusz Siembida
/podpisano elektronicznie/

Równocześnie Regionalny Dyrektor prosi o poinformowanie stron przedmiotowego postępowania o wydaniu niniejszego postanowienia. Jednocześnie informuje, że postanowienie jest zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej organu (<http://www.ekokarty.pl/wykaz/rdos-warszawa>).

Otrzymują:

1. Adresat;
2. aa.